

Выл бөржысан сістема серті СССР-са Верховнөј Сөветө бөржысом кежло пәртіңөј орғанізацияласлон лөсөдчом да колана ногон пәртіңо-політическөй уж перестроітом

ВКП(б) ЦК Пленумының Жданов юртлөн доклад 1937-ді 26-да Февраль луно

вывса профорганизацияса журысыс, мілан велұна орғанізациясын ем нормалнөй бөржом орғанізацияс (парткомыс да забкомыс) бокын суалыс аслыс сікас, оғіншілнөй да пыржасыс, ңекүщом пәртіңөй да со- ветскөй законјасын предусмот- риттөм орғанізация. Сійо чу- кортчылә, вөч шуомјас, сетө фірктівајас оләм портөм мон- гыс да с. в. Коллективнөја вег- көдлөм боксан візәдомын, пәр- тіңөй, хозајственнөй да про- соузын орғанізацияс костын бур отношенијејас лөсөдом боксан візәдомын треуголник ем үк шогмыттөм форма. Тајо ем семејственность, борнітчом сы монгыс, медым сөкүджык вөлі крітікуйтны. И тајо күй- наңыс-кө-нін ладмісны, відлы, мун, крітікуйт најоц! Тајо обез- лічіважтө профсоузын орғанізацияс да пәр- тіңөй орғанізацияс, разору- жајтө хозајственность руко- водствоын тырмұттөмторjasлы па- ныда тышын, а мәдап боксан разоружајтө асс хозајствен- ніксө, сы вөсна, монгыттөм күшом- кө коллегиалнөй сама орган, секі, кор міланыс хозајствен- нөй руко-водствоос стройтөм үк мәд ногон.

Треуголникас емс ётувя вегкөдлөм выл бародија, кари- катура, суррогат. Монгы тајо вайждө? Со мілан Ленинградын, Калинин німа заводын, вётліс- ны пәртіјасын коммунистөс за- водоуправление боксан стаха-

новскөй філіїндең неправил- нөја вегкөдлөм крітікуйттыс, монгы сійо індывіліс вег- көдлөмн тырмұттөмторjas вы- ло. Сійо лыдасны бузоторон. Мі восстановітім сійо пәртіја- са шлен праваясны, накажітім најоц, коді сыкод поступітіс medca беззаконнөј да грубожа. Но ачыс тајо фактыс лоіс по- жанаң сомын треуголник сущ- шествујтөм вөсна, коді вөзыв ворнітчіс. Директор воіс сетчо да шуб: возмутітельнөй дел, відомы бид пропагандистской кру- жоклади, бид школади вөлі мон- гон коммунистөс сійи воспита- тьм, код дыріл төдемлүнсө сод- томыс да марксизм менініз- науканындарынша шленес со- зершнству гомыс мед ез вөв- екі самоцелюн, а пәртіја ф-ла вөсна возмостч пропаган- дистасос воспитајтан соеди- вои. Со монгы коло күтні төд- выл мілан пропагандистской ужын, коді ем сылён важле- шеј приціпласы оғы.

Монгын вредыс демократиче- скөй централізмлес подувяасо нарушайтан вылын індөм став фактјаслон? Сійо сын, монгы тајом практикас падмөдө пәртіјаса шленјаслыс активност да самодејательност бидмөм, прі- ніжајтө, пәртіјаса шленјаслыс, көзайн чвство, мешајтө пәрті- јаса шленјас ідејнөј да полі- тической бидмөмли, лішајтө пәртіјаса шленјасос пәртор- ганізасыс уж контроліруйтны најо законнөй право-асыс да сійон нарушайтө правілнөй вза- имотношенијејас вегкөдлес ас да пәртіңөй массајас костын, слабмөдө пәртіјасос сы вөзин суалан монгас вөзин.

Ин. Та серті і коло лоны пере- стройтөма міланы орғаніза- цияс, агітационнөй да про- пагандистской уж.

Оғы замечаније пропагандистской уж ылыш. Мілан пропагандистской ужын основија тыр- мұттөмторjasыс, монгы выл ңе- отчыл індывіліс ЦК, сын, монгы сійи шокыда нүдес со- холаст- ческөй, пәртіјалон бидлүн да текущий боевөй монгасын ордомон. Мілан пропаганда- дожен лоны пунктама сійи, ме- дым бид пропагандистской кру- жоклади, бид школади вөлі мон- гон коммунистөс сійи воспита- тьм, код дыріл төдемлүнсө сод- томыс да марксизм менініз- науканындарынша шленес со- зершнству гомыс мед ез вөв- екі самоцелюн, а пәртіја ф-ла вөсна возмостч пропаган- дистасос воспитајтан соеди- вои. Со монгы коло күтні төд- выл мілан пропагандистской ужын, коді ем сылён важле- шеј приціпласы оғы.

Гырыс тырмұттөмторjas бид-тог, кодјас емс мілан пәр- тіја пыщкоасса практикаын, мед-вөз, пәртіја пыщкоасса демократия да выборност нарушай- тан віз күн, оз вермы лоны разрешітім пәртіјалон выл монгасыс, кодјас жітчомаос демократической борьбысомжаскөд да пәртіңөй орғанізацияс вер- масны лоны вынтомјасон тајо монгас вөзас. И мі-кө көсім ас- нүодны борьбысомжасс борьбын выл сюлема серті сійи, кыз- тајос требујтө пәртіја, сійи, кыз- тајос требујтө Конституција, көсім-кө мі шедодын мілан со- ветской да пәртіңөй работнік- жасон міланыс законјаса уважа- тьм да массајасын Советской Конституцијаса рафеттөм—төм- діженес обеспечитни пәрті- нөй уж перестроітом пәртіја пыщкоасса демократијасыс п-

насјассо кывшутөг да тырвый- оләм портөм подув вылын, кодјасең үрчіттөма мілан пәрті- я уставон.

Таис петомын, міланы коло піртні оләм портөм меропрі- язіјејас:

Оғы-кө, бид бирәдны кооп- тацијалыс практика да восста- новітні устав серті пәрті- орғанізацияс руково-дашшөй ор- ганізасы выборност.

Мі-кө, дүрәнны (востревіт- ны) пәрті-о-рғанізацияс борьбигон сақсокон гөлбесујтөм да вұжны воссөн гөлбесујтөмсасын гүсөн да бид мортес торон гөлбесујтө- мид. Сек-жо коло лоны обеспе- чіттөма выдвінітөм кандидату- рајасос пәртіјаса шленесон вештан ограничіттөм право да сійи кандидатурајассо крітіку- тан ограничіттөм право.

Колана тақоц жітімн, мілан пәр- тіңөй орғанізацияс шленесон вибор- ностс берілес жа нарушайтомјас- венса, нүодны пәртіңөй орғанізация- сас б рјом первіній орғаніза- цияс парткомытасаса заво- дитомон да країнна, областјаса, комитетјасон да нацкомпартія- сас ЦК-јасон помаломон, тајос ма- тысса кык толысны нүодомон да мај толыс, номбәр борьбысомжас- сштодомон. Коло вогдстрга соб- үдајтны пәрті-о-рғанізацияс борьба- срокас устав серті: первіній ор- ганізацияснын отчыл вои, ра- онјасас да карјасса орғанізация- сын—отчыл вои, країнна областјасса да республикасса ор- ганізацияснын отчыл вои жын- жынын.

Монгы інмі пәртіңөй собраніе- жас ылыш, то коло категориче- скоя осудітны да дүрәнны общ- щој пәртіңөй собраніејасос цехо- вој собраніејасон лібо конферен- цияс пәртіјаса парткомытасаса заво- дитомон да країнна, областјаса, комитетјасон да нацкомпартія- сас ЦК-јасон помаломон, тајос ма- ту- саса кык толысны нүодомон да мај толыс, номбәр борьбысомжас- сштодомон. Коло вогдстрга соб- үдајтны пәрті-о-рғанізацияс борьба- срокас устав серті: первіній ор- ганізацияснын отчыл вои, ра- онјасас да карјасса орғанізация- сын—отчыл вои, країнна областјасса да республикасса ор- ганізацияснын отчыл вои жын- жынын.

Со сійи предложенијасыс, код- жасос ме көсі тані віставны.

Жданов юртлөн ЗАКЛЮЧЕНИЙ КЫВ ВКП(б) ЦК Пленумының 1937-ді 27-да Февраль луно

Жданов, преңіејасын вөлі ос, кыз тајос гіжома мілан Кон- сорніттөма да нүодома філії- о-тууцијаын, перестроітом. Ме- сія мукод орғанізациясасыс, оғ мовнав, монгы міланы коло медасос советской орғанізация- ясасыс ужсо перестроітом ы- лыш вопрос. Сорытисы тані і комсо- мол ылыш і мукод массовой ор- ганізацияс жылыш. Тајо зев важнөй фелө і, ферт, міланы ком- мас тајо орғанізациясаса перестроітавны борьбысомжас- са, уж моз-жо, кодас мі дөл- женес нүодны пәртіңөй ор- ганізацияын.

І советской, і профессиональ- нөй, і комсомольской орғанізация- ясасос перестроітан услови- юн медвөз ас-пәртіңөй ор- ганізацияс асс, кыз основ- нөй руко-дашшөй вынос, кыз- став мілан орғанізациясасон основија руко-дашшөй жадро-

(Помсө візб 3-д міст бокы)

ЖДАНОВ ІОРТЛОН ЗАКЛУЧІТЕЛЬНОЈ КЫВ

ВКП(б) ЦК Пъгнум вылын 1937-бд воза Февраль 27-бд лунб

јасыс тыдало, мың делбұс пырба зөз пыдәз, мың ворда кадколастлон навыкјасыс да комасјасыс топыда-на нөшта пукалбны мілан работнікјас журјасын, кодјас увлеекітчомаөс мілан гырыс вермөмјасөн. Тајо навыкјасыс да иоласјасыс, тәдомысөн, жітчомаөс откымын њемаркістскoj візәдласјаскод, кодјасөс бічүтліс Сталін јорт нөшта XIII-од партконференција вылын 1924-од, волын да кодјас петөнің әк њемаркістскoj гөгөрвоомјасыс, бытвөкб мілан партја ем „абу самотдејательній органды, коди боло самостојательній ідеїні да практикалық олөмөн, а мыжко улысса, шорса да вылыса учреждењиејас гісемакод“. Сталін јорт індыміс секі см вылә, мың ташом візәдласјасыскод тыш ем партіялар очередній мөг. Сталін јорттың тајо індөдјас со коло уекөні төфвылә демократической централизмнің прінципіасса біуюократической

Вескодлыс работыкјасбын
партийној олөмбыс күшомако
ородчом ыныс сорытисны та-
ни вел уна јортјас да торја
екскдана Хатаевіч јорт.

Дніпропетровської організації опит виїзних Хатаєвич юрт петроділіс, квітні було засновано коопераційної федерації ув'язнених членів партії та засновано партійної уряди діяльності вкус воштому, партійної уряди слабомідом. Тащом положення яєвські тілесні. Коло кафтишти, ми партійної уряди ушерб виїзди посні коопераційної федерації аснимос загружені міністри вунідам, ми міжнародні підприємства партійної уряди нікодинуны оз кут. Партийної уряди веэкідлом-партійної федерації главної уряд. Сії состояння відносяться на ставна да тыривію ківкутому відноситься на виїзди.

Кабаков јортлон речыс вөлі
сіjоc петкөдлесөн, мыj партіj-
ноj уж зев берjознёja вундöö-
ма вел уна організаціяасын.
Кабаков јорт вісталіc быттор
јылыс партіjнөj ужыс кынчi.
Вісталіc кіномехаңіk јылыс,
кіно матеріалнөj част јылыс,
радіо јылыс. Ставыс таjо зев
важнөj да зев колана торлас.
Но кор Молотов јортон Каба-
ков јорт воңо вөлі сувтöдбма
вопрос, кыз суалоf фелдыс
Уралын кооптаціjaköd, сіjо
кыштовтіc таjо вопроссö. Сіz-
кө, партіjнөj уж вопросjasыd
Кабаков јортлы абу основнö-
jоe. Таjо петкөдлө, мыj пар-
тіjнөj уж донjавтом абу венö-
ма, мыj та күчa колана пере-
ломсö абу-на нöшта вöчома да
мыj коло завоfитны веkкöd-
лымjассаң. Партиjнөj узлан
бергödчом ставнаc завесlтö
партиjнөj організаціяасын ве-
көдлесіас поворотыс.

Кыныңқо күв бөржисбомjas
шәрадақ ылыш. Таки жортјас
верниңісны сы ылыш, мың ко-

лө сетны індöдјас, кызі нүбдны гусён гёлбсүйтöм: лоас-б „скворешыда“, лібö шарjas быгъблом. Тајо дөлөыс зев колана, но öні міжалы коло ѿе інструмент, а коло тöдны, ошкыссо-ö ачыс прінціпьыс. Гусён гёлбсүйтöм прінціплы-паныдтані некод ез сорыт; мöдапö, јортјас тöдчöдісны гусён гёлбсүйтöмлөс зев јона колана-лунсö да существеной тöдчанлунсö боржыбомјаслыс збыль-вылö свободода обеспечитöм могоыс. Боржыбомјаслын ачыс процессыс лоас, буракö, јукöма кык стадија вылö. Первој стадија, кор муно канфидатурајасö зік вогсён обсужда-тöм. Быдöилөн ем право виг-тавны да отстаивағты партий-ной комитетö борjan ылбöй кан-фидатурабс. Тајо первој стадија. Сееса обсудытöм канфидатурајас гёлбсүйтöны гусён гёлбсүйтöмөн.

Поең бастыны, кың обраңда прімер, партіїнөй сјездјас вылыш ЦК борjan практика, көні боржысомјасыс нүодчыссоны гусён гөлбесуйтөмөн. Меду-
мајта, мыј тајо практикалык вермас лоны ставнас да тыр-
выжю іспользујтöма mestавысса партіїнөй органдызацијасон.

Оні кооптација жылы. Откы-
мын јортјас індöны, мыј кооп-
тација паокыда нүоддомыс жит-
чома сыкод, мыј шоқыда лоö-
вежлавны mestаясанас секре-
тарјасо да мукод ответствен-
нөй партіїнөй веcködlyсjасо да
сы вёсна пыртны најёс та-
јо лібө мәд партіїнөй комітет. Партийнөй органдызацијасо
боржомјасо боржомјасыс-кө мі-
јан кутасны мунны стöча урчі-
тöм срокјасо, то оз ло сокыд-
торсыз, мыј кык-куйим толыс-
чој морт оз ло боржома. Сијо
кутас нүодны секретарлық об-
язанностјас, но оз ло партії-

нөй комітетса шленён, а локтан конференција вылын вермас лоны бөржомаён партійн комітеттө. Міжан ёні овлывлөмыј партійнөй бескөдлыс партійнөй комітетса шленён лообщотщощ сілж лібё мәд партійнөй пост получиттөмөн. Сілж әк абу обязателнөй. Конференцијаёт сілж кутас нүбдны зекретарлыс ужсо, партійнөй комітетса шленён лотог.

Ворё замеҹајје. Кооптаџја
міјан волі күшомако јітчома-
кадрјас текучеосткод, работык-
јасөс шёкыда мөд уж вылө веж-
лаломкод.

Выступајтыс јортјас соркі
тісны тані кадрјасон „гөллун
жылыс, коди, бывшо-ко быт щоқ
тө најос нүбдны дарын перес
группировка да јөзбс öті уз
вылыс мөд ужо вежжалом. Най
вунюдёны, мыж выл кадрја
выдвигајтом выл о реџерваж
да пошланујас мијан юна гы

да не симуляція, а реальна
ресурс. Відомі ті, кущом єді-
вий моніторинг міжнародного
безпеки відмінної якості, відомі

новеџас быдмөм вылә, дај көсімін стахановеџас вылә. А бостој Красној арміјаса командир готырјаслыс да промышленностса работнік готырјаслыс двіженіјесө, ускодој төдвыланың көважёнса ставсојуса совешщањијејас. Најо виступлењијејас јаркост, сочност, полноценност сөрті, агітација нүбдан выл формајас да вым методјас бөржөм сөрті, темајас, речјаслён темајас, содержанијејас да формајас озырлун сөрті, унаён на побвстис, веокыда кө шуны, сујасны вон-костас міјанлыс мукод присажноД да быгалом агітаторјасос. Міјан гөгөр јөз уна, јөз зев уна, сезшом јөз, кодјас важён-кін віччысөны выдвінітөм, сёмын мінајоц оғ азъој асланым фемократизи тырмытом вёсна, сезшом тырмытом вёсна, коді мешиајтö міјанлы азъыны выл јөзсө, да уна јөз міјан переставівајтöны, а переставівајтöмнас да вүнöдомајасон лобмнас, на јо лобны міјан партїя пышкын көдоволнöйјаслён речєрвон. Та боксаи гусён гәлбсүйтöмө вужёмыс, міјанлыс партїйнöй органдызацијајасос збыл вылë выборностö вужёдомыс отсалас міјанлы кыпöдны партїйнöй кадрјаслыс ыжыд реџерв коді міјан ем. Нöшта Лекін-на виставліс сіjо кадјасын, кор міјан работнікјаслён кадрын воли збыл вылб еша, мыј коли наказывајтны најоц, кодјас сорынитоны, мыј міјан кадрјас ешда

Ембс міжан колхозјас, кодјасык
районнёй работыјас овлывлёны
вонас қыкө күжимыс, а ембс уна
колхозјас, уңжыкыссö слабјас
— і сыйн главнёй опасностыс,
— пемыд пемёсјас, кодјас јы-
лыс вісталіс Ежке јорт, кодјасб
некод оз пыравлы, си вёсна
мыї на вылö бўтыштісни кіјас-
нас. Тајб ғік абу веckид, кол-
юна ужавны бурещ сіё рабо-
чёјасыскöд, колхозънекјасыс-
кöд, служашшёjjаскöд да му-
кöд ужалыс јозкöд, кодјасеöс
нёшта тырмитома-на шымыр-
тома міжан політіческöј вліја-
ніјеён.

Між агітаціялён пыщкоым унаые оз вочавіц рабочоїасон веckыda да откровениёja сув-тодом вопросјас вылö. Між любој меропріцатіекöд јітöбын мі получајтам юна уна юалом-јас да откыкјас, партыїноj комітетјасын сijö jyагöмjaccö гіжалоны спіcокјасо, но сijö юаломјас вылас унаые оз воча-вічны, пышјалёны ссکид юа-ломјас вылö вочавіцомыс. Тайю абу веckыd, між агітаціялы коло лоны правдыбöйн, між агітаціялы коло вочавічны рабочоїасон сетом став юа-гомјас вылö да ѿе колын на-жöйт вѣімакијетöг, вочакытöг, си вёсна, мыj мі-кo ог воча-віцöj, то між пыфди кидкө вочавіцас,— „звјатоj места тыр-тём оз овалывы“.

I, медбörenи, міjan агітком-
лекціяjас јылыс вопрос, код-
јаслон ужыс кыssб јона бöрын
da endöma. Наjо сiç-жö об-
служіваjtöны јонжыкасö фаб-
річно-заводcкöп предпріятіе-
jас. А мыj іннö агітаторjасö,
кодjас ескö ужалісны жактjас-
ын, вузjасын da втуzjасын,
служашшöйjас, інтељеменција
пöвсын,— татчöп міjan партор-
гашізаціјаjас нöшта eз-на воны.
Колö лöсöдны i тajö kadpjас-
лыс jöз. Пoчанлуnјас міjan тa-
ни јона гырысбс. Ставыс міjan
кiјасын i радио, i кiно, i гаџe-
таjас, да чöртыс tödö мыjтöм
емöс агітацијалöн спедctвоjас!
Іспользуjтам-ö мi тajö спед-
ствоjaccö? Әiк тырмытöма. Воп-
рос мунö сы јылыс, медым
ладмöдны тajö ужсб, i тajö зев-
сеjоjанhöл дөлö.

Мылдай вәрпромхозләй 1937-д 30 март 31-д лун кежәд
ВОРЛАЕЗАН СВОДКА

Відповіді	ПОРОДОМА		КИСКОМА		УЖАЛІС			Тисацькі яєслі		
	Гевонса план діючо (процент)	Віт хуїца бд (пропр.)	Гевонса план діючо (процент)	Віт хуїца бд (пропр.)	Йоз вый став- вые	Сы пімс пороф чомин	Вів лайд	Пород чомин	свад- ка ын.	Кишка обима
Якша	82,5	2,2	47,1	0,9	89.	10	21	8	5	0
Когиль	83,6	3,6	78,26	1,76	101	33	35	15	5	7
Мыльва	98,1	1,6	77,1	2,5	201	21	88	18	12	2 3
Вельју дутово	71,0	1,0	61,7	2,1	111	28	62	6	7	6
	82,7	0,0	66,8	0,0	198	43	65	8	1	4
Л.П.Х.паота	83,7	1,0	67,6	0,8	700	135	271	55	30	40
Від 1936 воян марта 31-го дня землі	92,6	2,3	78,4	4,4	961	182	349	—	—	—

